

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka
First year BAMS (NCISM) Degree Examination - 03-Mar-2025

Q.P. CODE: 3601

Time: Three Hours

Max. Marks: 100

SANSKRIT AND AYURVED ITIHAS -PAPER -I (RS-7)

Q.P. CODE: 3601

(QP contains Five pages)

Your answers should be specific to the questions asked
Draw neat, labeled diagrams wherever necessary

NOTE: MCQ answers must be written in words along with alphabets

4 x 10 = 40 Marks

LONG ESSAYS

- उचितं शब्दरूपं विलिख्य वाक्ये योजयत-
1. प्रकृति 2. बाण 3. चिकित्सा 4. उपदेश 5. वैद्य
- रेखाङ्कितपदानां विग्रहवाक्यं/ समस्तपदं विलिख्य समासनाम लिखत-
कस्मिंश्चिदधिष्ठाने चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः परस्परं मित्रभावमुपगताः वसन्ति स्मा बाल्ये एव ते देशान्तरं गत्वा विद्यार्जनं, धनार्जनं च कर्तुम् उद्युक्ताः। परेद्युः ते सर्वेऽपि विद्याध्ययनाय कान्यकुब्जं गत्वा कस्यचित् गुरोः समीपे द्वादशवर्षाणि यावत् विद्यायाः अर्जनं कृतवन्तः।
- रेखाङ्कितपदानां सन्धिं चित्वा वा योजयित्वा सन्धिनाम (सूत्रम्) लिखत-
अथ तैः+च पश्चाद् गत्वा कश्चिद् ग्राममासादितः। तेऽपि ग्रामीणैर्निमन्त्रिताः पृथक् पृथक् गृहेषु नीताः। ततः एकस्य सूत्रिका घृतखण्डसंयुता भोजने दत्ता ततो विचिन्त्य पण्डितेनोक्तं यत्- 'दीर्घसूत्री विनश्यति' इत्युक्त्वा भोजनं परित्यज्य गतः। अन्यस्य वटिका भोजने दत्ता तत्रापि तेन पण्डितेनोक्तं- 'छिद्रेषु+अनर्था बहुली भवन्ति' इति।
- यथानिर्देशं लिखत-
A. अधोदत्तस्य धातोः तव्यत्, तुमुन्, ल्यप्, क्तवत्, शत्/शानच् प्रत्ययरूपाणि लिखत पठ
B. वाच्यप्रयोगं परिवर्तयत-
1. पथिकैः किं क्रियते ।
2. अधिष्ठाने ब्राह्मणपुत्राः वसन्ति ।
3. पण्डिताः दिशावलोकनं कुर्वन्ति ।
4. अहं वृक्षम् आरोहामि ।
5. बुभुक्षितः पापं करोति ।

SHORT ESSAYS

8 x 5 = 40 Marks

- अधोदत्तानां पदानां सन्धिं चित्वा वा योजयित्वा लिखत-
1. सततानुषक्तान् 2. नमो+अस्तु 3. नायकः 4. सन्निपातः+च 5. वाग्देवी
- अधोदत्तानां पदानां विग्रहवाक्यं वा समस्तपदं लिखत-
1. कालिदासकविः
2. अपूर्वः
3. एकम् एकम् प्रति
4. धर्मार्थसुखानि
5. अष्टानाम् अध्यायानाम् समाहारः

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

7. अधोदत्तैः अव्ययपदैः रिक्तस्थानं पूर्यत-
1. पित्तमन्ये _____ कुर्वते।
  2. उष्णशीतगुणोत्कर्षाः _____ वीर्यं द्विधा स्मृताः।
  3. सर्वनाशो _____ दुःस्सहः।
  4. बस्तिविरिको वमनं _____ तैलं घृतं मधु।
  5. रसः _____ श्लेष्मवत् रक्तम्।
[अपि, तथा, तत्र, हि, तु]
8. शब्दरूपाणि लिखत-
1. वैद्य शब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपाणि ।
  2. नदी शब्दस्य सप्तमीविभक्तिरूपाणि ।
  3. पित्त शब्दस्य तृतीयाविभक्तिरूपाणि ।
  4. वारि शब्दस्य पञ्चमीविभक्तिरूपाणि ।
  5. हरि शब्दस्य चतुर्थीविभक्तिरूपाणि ।
9. अधोदत्तान् उपसर्गान् स्ववाक्येषु योजयत-
1. अपि 2. प्रति 3. उप 4. निर् 5. सु
10. स्ववाक्येषु योजयत-
1. गन्तुम् 2. करणीयः 3. श्रुत्वा 4. दोषाः 5. तीक्ष्णः
11. धातुरूपाणि लिखत-
1. वस् धातोः लट् लकार उत्तमपुरुषरूपाणि ।
  2. पठ् धातोः लोट् लकार प्रथमपुरुषरूपाणि ।
  3. गम् धातोः लङ् लकार प्रथमपुरुषरूपाणि ।
  4. भू धातोः लृट् लकार मध्यमपुरुषरूपाणि ।
  5. त्यज् धातोः लिङ् लकार प्रथमपुरुषरूपाणि
12. अधोदत्ते श्लोके रेखाङ्कितपदानां कारकसम्बन्धं विशदीकृत्य पदानाम् अर्थं लिखत-
- प्राणात् एव खल्विमानि भूतानि जायन्ते।
प्राणेन जातानि जीवन्ति प्राणं प्रयन्त्यभिसंविशन्ति॥
मूर्च्छितो हरते व्याधीन् मृतो जीवयति स्वयम्।
बद्धः खेचरतां धत्ते रसो वायुः च पार्वती॥

Multiple Choice Questions

20 x 1 = 20 Marks

13. माहेश्वरसूत्राणि कति सन्ति?
- A. दश
  - B. द्वादश
  - C. त्रयोदश
  - D. चतुर्दश

14. अत्र माहेश्वरसूत्रं किमस्ति?
A. अ इ उ क्
B. अ इ उ ण्
C. ऋ लृ ण्
D. ए औ च्
15. कण्ठस्थानीयवर्णाः के?
A. अकुहविसर्गः
B. इचुयशाः
C. लृतुलसाः
D. ऋटुरषाः
16. अत्र बाह्यप्रयत्नः कः आस्ति?
A. स्पृष्टः
B. विवृतः
C. श्वासः
D. संवृतः
17. कति आभ्यन्तरप्रयत्नाः सन्ति?
A. अष्ट
B. सप्त
C. पञ्च
D. त्रीणि
18. गुणाक्षराः के?
A. अ ए ओ
B. ओ ऐ औ
C. क च ट
D. ज ब ग
19. पदसंज्ञाविधायकसूत्रं किम्?
A. सुप्तिङन्तम्
B. सुबजन्तम्
C. सुपाद्यन्तम्
D. सुप्कृदन्तम्

20. स्वराक्षरमूचक एन्याहारः कः?

- A. यण्
- B. हल्
- C. अच्
- D. जश्

21. प्लुतस्वरस्य मात्राकालः कः?

- A. एकम्
- B. द्वे
- C. त्रीणि
- D. चत्वारि

22. ए कारस्य कति भेदाः?

- A. द्वादश
- B. षोडश
- C. चतुर्दश
- D. अष्टादश

23. यत् क्रियान्वयी तत् _____।

- A. क्रियापदम्
- B. कारकम्
- C. करणम्
- D. अव्ययम्

24. सम्प्रदान कारकस्य विभक्तिः का?

- A. तृतीया
- B. पञ्चमी
- C. सप्तमी
- D. चतुर्थी

25. कर्मणिप्रयोगे कर्तृपदस्य विभक्तिः का?

- A. प्रथमा
- B. द्वितीया
- C. तृतीया
- D. चतुर्थी

26. तृतीयाविभक्त्यर्थं कारकं किम्?

- A. कर्म
- B. करण
- C. सम्प्रदान
- D. अधिकरण

27. अत्र शुद्धं रूपं किम्?
 A. हरिं नमः
 B. हरिणा नमः
 C. हरेः नमः
 D. हरये नमः
28. पठितः इत्यत्र कः प्रत्ययः?
 A. क्वतु
 B. तव्यत्
 C. क्त
 D. ल्यप्
29. क्रीड् धातोः शत् प्रत्यययोगे कः रूपः भवति?
 A. क्रीडन्
 B. क्रीडितः
 C. क्रीडमानः
 D. क्रीडितुम्
30. 'शालां गत्वा पाठं पठति' - अत्र क्त्वा प्रत्ययान्तं पदं किम्?
 A. शालां
 B. गत्वा
 C. पाठं
 D. पठति
31. नीलोत्पलम् इत्यत्र विशेषणपदं किम्?
 A. नीलम्
 B. उत्पलम्
 C. किम्
 D. उपलम्
32. महान् च असौ राजा च अत्र विशेष्यपदं किम्?
 A. महान्
 B. असौ
 C. राजा
 D. च

*****

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka
First year BAMS (NCISM) Degree Examination - 05-Mar-2025

Time: Three Hours

Max. Marks: 100

SANSKRIT AND AYURVED ITIHAS (RS-7) – PAPER –II

Q.P. CODE: 3602

(QP Contains Four Pages)

Your answers should be specific to the questions asked

Draw neat, labeled diagrams wherever necessary

NOTE: MCQ answers must be written in words along with alphabets

LONG ESSAYS

4 x 10 = 40 Marks

1. ब्राह्मणी नकुल कथायाः सारांशं संस्कृतभाषायां लिखत ।
2. अधोदत्तानां तिप्पणि लिखित
चय, सामान्य
3. A. प्रश्नानां पूरणवाक्येन उत्तराणि लिखित
  1. आत्मा शब्दस्य पर्यायपदं किम्?
  2. रसना पदस्य निरुक्तिं लिखत?
  3. भोजनान्ते जलं किम्?
  4. कति दानानि सन्ति?
  5. रोगाः कति विधाः स्मृताः?
- B. निरुक्तिं तथा पर्यायवचनानि लिखित
  1. आत्म
  2. मति
  3. धृति
  4. प्रज्ञा
  5. निदान
4. पदच्छेदं, विग्रहवाक्यं, अन्वयं, वाक्यार्थं शस्त्रार्थं च लिखित
  1. रसा स्वादात्मल लवणातिक्रोषण कषायकाः ।
षड्रव्यमाश्रितास्ते च यथापूर्वं बलावहः।

SHORT ESSAYS

8 x 5 = 40 Marks

5. आधोदत्त श्लोकस्य पदच्छेदं लिखित्वा रेखाङ्कित पदानां शहदरुपाणि धातुरुपाणि च लिखत
यथा सिंहः गजो व्याघ्रो भवेत् वशयः शनैः शनैः।
तथेव सेवितौ वायुरन्यथा हन्ति साधकम्॥
6. आधोदत्त श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत
उद्वर्तनं कफहरं मेदसः प्रविलायनम्।
स्थिरीकरणमङ्गानां त्वक्प्रसादकरं परम्।
7. आधोदत्त श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत
अजीर्णं भेषजं वारि जीर्णं वारि बलप्रदम् ।
भोजने चामृतं वारि भोजनान्ते विषप्रदम्।
प्रयोग विपरिणमयत
  1. शालक्य तन्त्रं शिरोरोगपरिहार सूचयति ।
  2. वैध्यः रोगपरिचार्या करोति ।
  3. कायचिकित्स शरीरिकरोगाः परिहरन्ति ।
  4. रोगिः हसति ।
  5. गुरुः शिष्यं न समवर्तयति ।

9. अधोदत्त शब्दस्य टिप्पणिलिखत
त्रिगुणं
10. अधोदत्त शब्दस्य निरुक्ति तथा पर्यायवचनानि लिखत
स्वेद
11. संस्कृत भाषाय अनुवादयत
1. Physical exercise gives fitness and stability to the body.
2. Hunting makes a disturbed mind into pleasant.
3. Among all the types of bath Varuna bath is best.
4. One should speak melodiously like parrot.
5. The dosha which is yellow is pitta.
12. आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत
1. शब्दत्वामि संबन्धात् आकाशः।
2. आयुरवेदयति इति आयुर्वेद।
3. आयुष्यते ज्ञायते इति आयुर्वेद।
4. अन्नं ब्रम्हेति व्यजानात्।
5. सर्वरोगहरि क्षुधा।

20 x 1 = 20 Marks

Multiple Choice Questions

13. This time period is known as "Samhita kala".
A. 6th cen.
B. 7th cen.
C. 8th cen.
D. 9th cen.
14. Time of Acharya Atreya Punarvasu was B.C _____
A. 900
B. 1100
C. 1000
D. 800
15. Time of Acharya Charak (Pratisanskarana) was B.C _____
A. 1st cen.
B. 2nd cen.
C. 3rd cen.
D. 4th cen.
16. Time of Drudabala was A.C
A. 1st cen.
B. 2nd cen.
C. 3rd cen.
D. 4th cen.
17. He established 'Arogyshala' (Hospital). Here he refers to
A. Agivesha
B. Agnideva
C. Ashoka
D. Atreya

18. British period was
A. 16th cen.
B. 17th cen.
C. 18th cen.
D. 19th cen.
19. Vaidya Sahankar Dajishashtri Pade was born in
A. 1874
B. 1867
C. 1864
D. 1877
20. The father of Vaidya B.G. Ghanekar
A. Govind
B. Mehta
C. Damodar
D. Laxmiram
21. AYUSH established in
A. 1975
B. 1980
C. 1985
D. 1990
22. CCRAS organization should work on
A. Sanskrit & Ayurveda
B. Sanskrit & Sidha
C. Ayurveda & Sidha
D. All of the above
23. AIIA means
A. All India Institute of Ayurveda
B. Ayurveda Institute of Indian Acknowledgement
C. Ayurvedic Institute of Indian Art
D. All Indian Impact of Ayurveda
24. NIA means
A. National Impact in Ayurveda
B. National Influence of Ayurveda
C. National Institute of Ayurveda
D. Nation Initiative in Ayurveda
25. Research centre of Ayurveda in Jamnagar is
A. AIIR
B. RAV
C. NIR
D. ITR
26. Rashtriya Ayurved Vidyapeeth (RAV) is in
A. Jaipur
B. New Delhi
C. Lucknow

27. Kathopanishad was described by
A. Apathopadesha
B. Hithopadesha
C. Panchatantra
D. Indriyanigraha
28. Bhagwatgeeta describes
A. Satwa, raja, tama gunas
B. Ahar
C. Sankhya darshana
D. All the above
29. Impotence of Sadvartam described by
A. Manusmruti
B. Dinacharya
C. Ruthucharya
D. Sadvruttapalana
30. The biggest University in Asia
A. AIIA
B. NIA
C. BHU
D. RAV
31. अग्निवेशश्च भेलश्च जतुकर्ण पराशरः
हारितः क्षारपणिश्च .....|| (Complete the shloka)
- A. जगृहुस्तन्मुनेर्वचः
B. ज्योतिर्वैद्यो निरनितरम्
C. श्रेष्ठश्चरकस्तु चिकित्सिते
D. वैद्यो वैद्यविन्दितः
- Agnivesha's father name -
A. Agnideva
B. Atreya
C. Bhela
D. Drudabala

*****

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

First year BAMS (NCISM) Degree Examination - 15-Jul-2024

Time: Three Hours

Max. Marks: 100

SANSKRIT AND AYURVED ITIHAS PAPER – I (RS-7)

Q.P. CODE: 3601

(QP Contains five Pages)

Your answers should be specific to the questions asked

Draw neat, labeled diagrams wherever necessary

NOTE: MCQ answers must be written in words along with alphabets

LONG ESSAYS

4 x 10 = 40 Marks

1. उचितं शब्दरूपं विलिख्य वाक्ये योजयत ।
1. पित्तं 2. कला 3. वारि 4. भानु 5. रक्तम्
2. अधोदत्तेषु श्लोकेषु रेकाङ्कितानां समस्तपदानां विग्रहवाक्यं समस्तपदं वा समास नाम्नासह लिखत ।
आयुः कामयमानेन धर्मार्थं सुखसाधनम् ।
आयुर्वेदोपदेशेषु विदेयः परमादरः ॥
कोष्ठः क्रूरो मृदुर्मध्यो मध्यः स्यातैः समैरपि ।
शुक्रार्थवस्थैर्जन्मादौ विषेणेव विषक्रिमैः ॥
3. अधोदत्तेषु श्लोकेषु रेकाङ्कितानां पदानां सन्धिं छित्वा वा योजयित्वा सन्धि नाम्नासह लिखत ।
कालार्थं कर्मणां योगो हीनमिथ्यातिमाक्रकः ।
सम्यग्योगश्च विज्ञेयो रोगारोग्यैककारणम् ॥
शोधनं शमनं चेति समासादौषधं द्विधा ।
4. निर्देशानुसारं लिखत ।
A. अधोदत्त लिखित धातोः ल्यप्, तुमन्, क्वत्, तव्यत्, क्त्वा प्रत्ययरूपाणि लिखत ।
गम् धातु
B. वाच्यप्रयोगं परिवर्तयत ।
1. सः वृक्षं आरोहति ।
2. देवशर्मा प्रतिवसति ।
3. पथिकः किं करोति ?
4. नापितः परीक्षां न करोति ।
5. क्षपणकः लगुडेन ताडयति ।

SHORT ESSAYS

8 x 5 = 40 Marks

5. अधोदत्तानां पदानां सन्धिं छित्वा वा योजयित्वा लिखत ।
1. तन्निबद्धा 2. नैकधा 3. पचत्यन्नम् 4. कुपितास्तेन 5. वातस्योपक्रमः

6. अधोदत्तानां पदानां विग्रहवाक्यं वा समस्त पदं लिखत ।
1. यथानिधानं 2. रोगसम्भवः 3. अल्पवीर्यं 4. गणदेशभवादि 5. कर्मजः
7. अधोदत्तैः अव्ययैः रिक्तस्थानं पूरयत ।
1. जगन्नधपुरी --- अस्मि ।
2. गङ्गानदी ---- प्रवहती ?
3. अहं मित्रैः ---- क्रीडाङ्गणे क्रीडामि ।
4. वने सिंहाः ---- गर्जयन्ति ।
5. बालकाः ---- शालां गन्तुं इच्छन्ति ।
(सह, कुत्र, कुतः, अपि, उच्चैः)
8. शब्द रूपाणि लिखत ।
1. वैद्य शब्द रूपस्य चतुर्थी विभक्ति रूपाणि ।
2. कला शब्दस्य तृतीया विभक्ति रूपाणि ।
3. पितृ शब्दस्य सप्तमी विभक्ति रूपाणि ।
4. वन शब्दस्य पञ्चमी विभक्ति रूपाणि ।
5. पित्तं शब्दस्य तृतीया विभक्ति रूपाणि ।
9. अधोदत्त उपसर्गान् स्ववाक्येषु योजयत ।
1. अप 2. अनु 3. अपि 4. दुस् 5. पर
10. अधोदत्त शब्दान् स्व वाक्येषु योजयत ।
1. वदनीयः 2. वक्तुं 3. गत्वा 4. गच्छति 5. वदति
11. धातुरूपाणि लिखत ।
1. पच् धातोः लङ् लकार उत्तमपुरुष रूपाणि ।
2. लभ् धातोः लट् लकार प्रथमपुरुष रूपाणि ।
3. क्रीड् धातोः लोट् लकार मध्यमपुरुष रूपाणि ।
4. गम् धातोः लङ् लकार मध्यमपुरुष रूपाणि ।
5. पिब् धातोः लट् लकार प्रथमपुरुष रूपाणि ।
12. अधोदत्त श्लोके पञ्चपदानां कारक सम्बन्धं अर्थं लिखतु ।
काले हितं मितं ब्रूयादविसंवादि पेशलम् ।
पूर्वाभिभाषि सुमुखः सुशीलः करुणामृदुः ॥

Multiple Choice Questions

20 x 1 = 20 Marks

13. पठितः इत्यत्र कः प्रत्ययः?
A. क्तवतु
B. तव्यत्
C. क्त
D. दयप्

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

14. शालां गत्वा पाठं पठति'- अत्र क्त्वा प्रत्ययान्तं पदं किम्?
 A. शालां
 B. गत्वा
 C. पाठं
 D. पठति
15. पठितवान् इत्यत्र कः प्रत्ययः विद्यते
 A. क्त
 B. क्त्वा
 C. शत्
 D. कवत्
16. नीलोत्पलम् इत्यत्र विशेषणपदं किम्?
 A. नीलम्
 B. उत्पलम्
 C. किम्
 D. उपलम्
17. तत्र पश्य चन्द्रवदनां बालाम् - अत्र विशेष्यपदं किम्?
 A. तत्र
 B. पश्य
 C. चन्द्रवदनां
 D. बालाम्
18. वर्गीयव्यञ्जनानि कति सन्ति?
 A. द्वाविंशतिः
 B. त्रयोविंशतिः
 C. चतुर्विंशतिः
 D. षड्विंशतिः
19. व्यञ्जनस्य भेदौ कौ?
 A. अल्पप्राण महाप्राणौ
 B. ह्रस्व दीर्घौ
 C. उदात्तानुदात्तौ
 D. अनुनासिकानुस्वारा
20. कदा नटराजः नवपञ्चवारं ढक्कां ननाद?
 A. वृत्तावसाने
 B. पथ्यावसाने
 C. नृत्तावसाने

21. नाम्नु स्थानीयाः वर्णाः के ?
 A. क ख ग घ ङ
 B. च छ ज झ ञ
 C. ट ठ ड ढ ण
 D. त थ द ध ण्
22. अनुस्वारस्य उच्चारणस्थानं किम् ?
 A. मूर्धा
 B. नासु
 C. कण्ठ
 D. नासिका
23. कः प्रयत्नः बाह्यप्रयत्ने अन्तर्भवति ?
 A. विवारः
 B. विवृतः
 C. संवृतः
 D. स्पष्टः
24. पदसंज्ञाविधायकसूत्रं किम् ?
 A. हलोऽनन्तराः पदम्
 B. परःसंज्ञिकर्षः पदम्
 C. सुप्तिङन्तं पदम्
 D. अलोऽन्त्यात् पूर्व पदम्
25. मुखसहितनासिकयोरुच्चार्यमाणः वर्णः कः स्यात् ?
 A. उदात्तः
 B. अनुदात्तः
 C. स्वरितः
 D. अनुनासिकः
26. ईदूदेदन्तं द्विवचनं किं स्यात् ?
 A. प्रगृह्यम्
 B. प्रत्ययम्
 C. गुणः
 D. प्लुतः
27. हलन्त्यम् इति सूत्रेण का सज्ञा विधीयते ?
 A. धातु
 B. इत्

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

- C. प्रत्यय
D. लोप

28. तृतीयाविभक्त्यर्थं कारकं किम्?
A. कर्म
B. करण
C. सम्प्रदान
D. अधिकरण
29. क्रियानिर्वर्तकं किं स्यात्?
A. कारकम्
B. क्रियापदम्
C. कृदन्तः
D. उपसर्गः
30. सप्तमीविभक्त्यर्थं कारकं किम्?
A. अधिकरण
B. कर्म
C. करण
D. सम्प्रदान
31. रामेण बाणेन हतो वालिः अत्र करणवाचकः शब्दः कः?
A. रामेण
B. बाणेन
C. हतो
D. वालिः
32. पञ्चमीविभक्त्यर्थं कारकं किम्?
A. कर्तृ
B. कर्म
C. अपादान
D. सम्प्रदान

*****

Time: Three Hours

Max. Marks: 100

SANSKRIT AND AYURVED ITIHAS (RS-7) – PAPER –II

Q.P. CODE: 3602

(QP Contains Four Pages)

Your answers should be specific to the questions asked

Draw neat, labeled diagrams wherever necessary

NOTE: MCQ answers must be written in words along with alphabets

LONG ESSAYS

4 x 10 = 40 Marks

1. मूर्ख पण्डित कथायाः सारांशं संस्कृतभाषायां लिखत ।
2. अधोदत्तानां तिप्पणिं लिखत
1. स्वेद 2. अस्थि
3. A. प्रश्नानां पूर्णवाक्येन उत्तराणि लिखत
1. अग्नि शब्दस्य पर्यायपदं किम् ?
2. पित्त पदस्य निरुक्तिं लिखत ।
3. दोषसाम्यं किम् ?
4. कति दोषाः सन्ति ?
5. रोगिणं कथं परीक्षेत ?
B. निरुक्तिं तत्र पर्यायवचनानि लिखत
1. आत्मा 2. शुक 3. बुद्धिः 4. मूत्र 5. रोगः
4. पदच्छेदं, विग्रहवाक्यं, अन्वयं, वाक्यार्थं शास्त्रार्थं च लिखत
1. प्रीणनं जीवनं लेषः स्नेहोः श्लेष्मणोः पूष्णोः ।
गर्भोत्पादश्च धातूनां श्रेष्ठकर्म क्रमात् स्मृतम् ॥
2. पुरीषे वायुरन्नाणि सशब्दो वेष्टयन्निव ।
कुक्षौ भ्रमति यात्यूर्ध्वं हृत्पार्श्वे पीडयन् भृशम् ॥

SHORT ESSAYS

8 x 5 = 40 Marks

5. अधोदत्त श्लोकस्य पदच्छेदं लिखित्वा रखाङ्कित पदानां शब्दरूपाणि धातुरूपाणि च लिखत
अद्धिर्गान्नाणि शुध्यन्ति मनः सत्येन शुध्यति ।
विद्यातपोभ्यां भूतात्मा बुद्धिर्ज्ञानेन शुध्यति ॥
6. अधोदत्त श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत
उपक्रम्य हि द्वित्वात् द्विधैवोपक्रमो मतः ।
एकः सन्तर्पणस्तत्र द्वितीयश्चापतर्पणः ॥
7. अधोदत्त श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत
बृहणो लङ्गनश्चेति तत्पर्यायावुदाहृतौ ।
दृक्षणं चत् बृहत्वाय लङ्गनं लाघवाय यत् ॥

8. प्रयोगं विपरिणमयत
1. ब्राह्मण पुत्राः वसन्ति ।
  2. क्षपणकेन मणिभद्रः उच्यते ।
  3. अहं कालसंख्यां न जानामि ।
  4. सः किं करोति ?
  5. सुवर्णसिद्धिः वदति ।
9. अधोदत्तानां टिप्पणिलिखत
1. चयः
10. शब्दस्य निरुक्तिं तथा पर्यायवचनानि च लिखत
1. इन्द्रिय
11. संस्कृत भाषायां अनुवादयत
1. Panchatantra written by vishnusharma.
  2. One should have confidence on Ayurvedic science.
  3. One should always speak as per Kala.
  4. Abhyanga should be performed on daily.
  5. Saviraanjana hita for the eyes.
12. आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत
1. अतिव्यायामं न कुर्वीत ।
  2. बहुकल्पं भुगुणं योग्यम् औषधम् ।
  3. परिचारकः बुद्धिमान् भवेत् ।
  4. दीपनं वृध्यमायुष्यं स्नानमूर्जाबलप्रदम् ।
  5. ब्राह्मणि नकुलं माययति ।

20 x 1 = 20 Marks

Multiple Choice Questions

13. वेदानां संख्या (No of vedas)
- A. 5
  - B. 3
  - C. 4
  - D. 8
14. आयुर्वेद अङ्गानां संख्या (No of Branches in Ayurveda)
- A. 8
  - B. 6
  - C. 7
  - D. 9
15. स्वस्थय - रक्षणम् ।
- A. धनम्
  - B. ग्रामं
  - C. स्वास्थ्य
  - D. देश

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

16. Dr. P.M. Mehta was born in the year of
A. 1893
B. 1875
C. 1889
D. 1875
17. वेदाङ्गानां संख्या (No of Vedangas)
A. 6
B. 8
C. 9
D. 7
18. पशु आयुर्वेदस्य पितामहः कः ? (Father of Pashu Ayurveda is)
A. भेलः
B. कौटिल्यः
C. क्षारपाणि
D. शलिहोत्र
19. Central council for research in आयुर्वेद was established in
A. 1948
B. 1978
C. 1959
D. 1954
20. According SHATHAPATHA BRAAHMUNA the number of bones in man is
A. 365
B. 378
C. 360
D. 318
21. मादवकरस्य पितुः नाम । (Father of Madhavakara is)
A. शेकर
B. इन्दुकर
C. चन्द्रशेकर
D. कमलाकर
22. अश्वघोषस्य पुत्रस्य नाम (Son of AshwaGhosha is)
A. शिवाजि
B. राणाप्रताप
C. शालिहोत्र
D. अशोक
23. Central council of Indian medicine officially established in
A. 1972
B. 1971
C. 1987
D. 1978
24. Number of Mahabhutaas
A. 11
B. 06
C. 05

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

D. 08

25. चरक संहितायां कति अध्यायाः सन्ति (No of Chapters in Charaka Samhita)
A. 120
B. 175
C. 180
D. 192
26. Achaarya Priyavrat Sharma born in
A. 1930
B. 1925
C. 1911
D. 1920
27. CCRAS registered on
A. 1975
B. 1978
C. 1956
D. 1977
28. दक्षप्रजापतिः आयुर्वेदज्ञानं कस्मात् प्राप्तवान् ।(DakshaPrajapati got the knowledge of Ayurveda from)
A. महादेव
B. विष्णु
C. इन्द्र
D. ब्रह्मा
29. चरक संहितायाः मूल कर्ता (Moola karta of Charaka Samhita)
A. हारित
B. क्षारपाणि
C. अग्निवेश
D. वाग्भट
30. प्रसिद्ध योगशास्त्र प्रवर्तकः (The Famous YogaShastra Pravartaka is)
A. वररुचि
B. पाणिनि
C. भानुप्रकास
D. पतञ्जलिः
31. Who was the chairman of BHORE Committee?
A. Sir Joseph Bhore
B. Sir Antony Bhore
C. Sir Matthew Bore
D. Sir Abraham Bore
32. आयुर्वेदः कस्य वेदस्य उपवेदः । (Ayurveda is the Upaveda of)
A. ऋग्वेद
B. यजुर्वेद
C. सामवेद
D. अथर्ववेद

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

I Year B.A.M.S Degree Examination - 16-Mar-2024

Time: Three Hours

Max. Marks: 100 Marks

SANSKRIT (RS4/RS5/RS6)

Q.P. CODE: 3003

Your answers should be specific to the questions asked.
Draw neat, labeled diagrams wherever necessary.

LONG ESSAYS

2 x 10 = 20 Marks

1. Write माहेश्वर सूत्राणि and लोपसंज्ञ with examples.
2. Explain अन्तर्बाह्यशौच विज्ञानीयम् and explained in वैद्यकीय सुभाषित साहित्यम् ।

SHORT ESSAYS

10 x 5 = 50 Marks

3. वर्णोत्पत्ति स्थानानि । Explain
4. Explain तत्पुरुष समास ।
5. सम्प्रदान कारकम् Explain with Examples.
6. Write the complete विभक्तिरूप of देव शब्द ।
7. Translate and Explain -
अनिष्टादिष्टलाभोऽपि न गतिर्जायते शुभा ।
यत्रास्ते विषसंसर्गोऽमृतं तदपि मृत्यवे ॥
8. Explain with Moral क्षपणका कथा ।
9. Explain with Moral मूर्खपण्डित कथा ।
10. Write पदविभाग , अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of
इन्द्रियार्थेष्वसम्प्राप्ति गौरवं जृम्भणं क्लमः ।
निद्रार्तस्येव यस्येहा तस्य तन्द्रां विनिर्दिशेत् ॥
11. Write पदविभाग , अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of
अव्यवस्थितमतिश्चलदृष्टिर्मदरत्नधन सम्ययमित्रः ।
किंचिदेव विलपत्यनिबहं मारुतप्रकृतिरेषमनुष्यः ॥
12. Write पदविभाग , अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of
यथापयसि सर्पिस्तु गूडश्चेक्षौ रसोयथा ।
शरीरेषु तथा शुकनृणां विद्यादभिषग्वरः ॥

SHORT ANSWERS

10 x 3 = 30 Marks

13. मध्वरिः Split and name the Sandhi .
14. एषा फलं अस्ति । Correct the error.
15. Write धातु रूप of हसति in लट् लकार ।
16. ईषकृष्णौ Dissolve and name the समास ।
17. Translate into Sanskrit : - If the fath is against us, then we wont get milk in the KsheeraSagara, no Amruta in the Moon.
18. अर्थशौचम्
19. स्नानम् ।
20. प्राणायाम ।
21. मृगया ।
22. वैश्वानरः ।

*****

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka
I Year B.A.M.S Degree Examination - 04-Aug-2023

Time: Three Hours

Max. Marks: 100 Marks

SANSKRIT (RS4/RS5/RS6)

Q.P. CODE: 3003

Your answers should be specific to the questions asked.
Draw neat, labeled diagrams wherever necessary.

LONG ESSAYS

2 x 10 = 20 Marks

1. Write "माहेश्वर सूत्र". Explain its importance in making "प्रत्याहार's "
2. Explain "स्नानविधि विज्ञानीयम्" as explained in वैद्यकीय सुभाषित साहित्य.

SHORT ESSAYS

10 x 5 = 50 Marks

3. वर्णोत्पत्ति स्थानानि- explain.
4. Explain कर्मधारय समास with examples.
5. हलन्त्यम् explain with examples.
6. Write the complete विभक्तिरूप of "वनम्" शब्द.
7. मातेव रक्षति पितेव हितेनियुङ्क्ते कान्तेव चाभिरमयत्यपनीय खेदम् । कीर्तिं च दिक्षु वितनोति तनोति लक्ष्मीं किं किं न साधयति कल्पलतेव विद्या ॥ translate and explain.
8. Explain with moral लोभाविष्ट चक्रधर कथा.
9. Explain with moral ब्राह्मणी नकुल कथा.
10. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of "यथा बिस मृणालानि विवर्धन्ते समन्ततः । भूमौ पङ्कोदकस्थानि तथा मांसे सिरदयः ॥
11. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of स्नायुभिश्च प्रतिच्छन्नान् सन्ततांश्च जरायुणा । इलेष्मणा वेष्टितांश्चापि कलाभागांस्तु तान् विदुः ॥
12. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of इन्द्रियार्थेष्वसंप्राप्तिर्गौरवं जृम्भणं क्लमः । निद्रार्तस्यैव यस्येहा तस्य तन्द्रां विनिर्दिशेत् ॥

10 x 3 = 30 Marks

SHORT ANSWERS

13. "नमस्कारः" split and name the sandhi.
14. इन्द्रस्य स्वाहा- correct the error.
15. Write धातु रूप of "भवति" लट् लकार.
16. "शमाश्रितः" Dissolve and name the समास.
17. Translate in to Sanskrit: "The education is not stolen by thieves. i.e., education is great among all types of wealth."
18. नवगोप्यानि.
19. चरकः.
20. मिताहार.
21. पञ्चविध शौच.
22. हंसोदकम्.

*****

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

I Year B.A.M.S Degree Examination - 28-Mar-2023

Time: Three Hours

Max. Marks: 100 Marks

SANSKRIT (RS4/RS5/RS6)

Q.P. CODE: 3003

Your answers should be specific to the questions asked.
Draw neat, labeled diagrams wherever necessary.

LONG ESSAYS

2 x 10 = 20 Marks

1. वर्णोत्पत्ति स्थानानि । Explain
2. Explain प्राणायाम विज्ञानीयम् and explained in वैद्यकीय सुभाषित साहित्यम् ।

SHORT ESSAYS

10 x 5 = 50 Marks

3. Explain अक्षर समाम्नायः ।
4. Explain अष्टादश भेदाः of अकार ।
5. अकः स्वर्णे दीर्घः Explain with Examples.
6. Write the complete विभक्तिरूप of गुरु शब्द
7. Translate and Explain - निवार्यतामालि किमप्ययं वटुः पुनर्विवेक्षुः स्फुरितोत्तराधरः ।
न केवलं यो महतोपभाषते षणोति तस्मादपि यः स पापभाक् ॥
8. Explain with Moral ब्राह्मणी नकुल कथा ।
9. Explain with Moral लोभाविष्ट चक्रधर कथा ।
10. Write पदविभाग , अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of
यथा बिसम्णालानि विवर्धन्ते समंततः ।
भूमौ पंकोदकस्थानि तथा मांसे सिरादयः ॥
11. Write पदविभाग , अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of
निद्रा हेतुस्तमः सत्त्वं बोधने हेतुरुच्यते ।
स्वभाव एव वा हेतुर्गरीयान् परिकीर्त्यते ॥
12. Write पदविभाग , अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of
दृष्टिश्च रोमकूपाश्च न विवर्धते कदाचन ।
ध्रुवाण्येतानि मर्त्यानिमिति धन्वन्तरेर्मतम् ॥

SHORT ANSWERS

10 x 3 = 30 Marks

13. मध्वरिः Split and name the Sandhi .
14. मम सुहृदस्य गृहमिदम् ।Correct the error.
15. Write धातु रूप of पठति in लट् लकार ।
16. उपनगरम् Dissolve and name the समास ।
17. Translate into Sanskrit:- Thus, Young Women attain the status of house wife, those perverse would be a bane of the family.
18. वाग्भटः ।
19. चत्वारि दानानि ।
20. सूर्यनमस्कारः ।
21. वारिः ।
22. सप्तत्वक्

*****

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

I Year B.A.M.S Degree Examination - 27-Jun-2022

Time: Three Hours

Max. Marks: 100 Marks

SANSKRIT (RS4/RS5/RS6)

Q.P. CODE: 3003

Your answers should be specific to the questions asked.
Draw neat, labeled diagrams wherever necessary.

LONG ESSAYS

2 x 10 = 20 Marks

1. Complete "नृत्तावसाने....." and write "माहेश्वर सूत्र" and explain its importance.
2. Explain "रोगारोग्य विज्ञानीयम्" as explained in वैद्यकीय सुभाषित साहित्य.

SHORT ESSAYS

10 x 5 = 50 Marks

3. Explain विसर्ग सन्धि with examples.
4. Explain अष्टादश भेद "अ"
5. हलन्त्यम् explain with examples.
6. Write the complete विभक्तिरूप of सीता शब्द.
7. सर्वं पारवशं दुःखं सर्वमात्मवशं सुखम् । एतद्विद्यात् समासेन लक्षणं सुखदुःखयोः ॥ translate and explain.
8. Explain with moral सिंहकारक मूर्खब्राह्मण कथा.
9. Explain with moral क्षपणक कथा.
10. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of "गन्धमाल्यप्रियत्वं च नृत्यवादित्रकामिता विहारशीलता चैव गान्धर्वं कायलक्षणम् ॥
11. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of ऊष्मणा सहितश्चापि दारयत्यस्य मारुतः । ऊर्ध्वं तिर्यग्धस्ताश्च स्रोतांस्यपि यथा तथा ॥
12. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of शयनासनयानानि मनोज्ञानि मृदूनि च । निद्रानाशे तु कुर्वीत तथाऽन्यान्यपि बुद्धिमान् ॥

SHORT ANSWERS

10 x 3 = 30 Marks

13. "सुर्योदयः" split and name the sandhi.
14. देवस्य नमः- correct the error.
15. Write धातु रूप of पठति लट् लकार.
16. "कृष्णाश्रितः" Dissolve and name the समास.
17. Translate in to Sanskrit: "Water acts as medicine in indigestion. After food, water consumption acts as poison."
18. कतक.
19. सुखायुः
20. भूमिः शुध्यति पञ्चभिः
21. वाग्भट
22. सप्तकलाः.

*****

Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

I Year B.A.M.S Degree Examination - SEP-2018

Time: Three Hours

Max. Marks: 100 Marks

Sanskrit (RS4 & RS5)

Q.P. CODE: 3003

Your answers should be specific to the questions asked. Draw neat, labeled diagrams wherever necessary

(Note: Use the same theory answer scripts for writing Part A and Part B)

Part - A (50 Marks)

1 x 15 = 15 Marks

LONG ESSAYS

1. Explain "वर्णोत्पत्ति स्थान" and प्रयत्न".

5 x 5 = 25 Marks

SHORT ESSAYS

2. पत्याहार - explain.
3. Explain द्विगु समास with examples.
4. अष्टादश भेद of "अ"
5. Write the complete विभक्तिरूप of "याम" शब्द.
6. आरम्भगुर्वी क्षयणी कमेण लघ्वीपुरा वृद्धिमती च पश्चात् । दिनस्य पूर्वार्धपरार्ध भिन्ना छायेव मैत्री खल सज्जनानाम् ॥ translate and explain.

5 x 2 = 10 Marks

SHORT ANSWERS

7. "नायकः" split and name the sandhi.
8. सर्वस्य प्रियो हरिः- correct the error.
9. Write धातु रूप of "पठति" लट् लकार.
10. "मातापितरौ" Dissolve and name the समास.
11. Translate in to Sanskrit: "The education protects us like a mother. Spreads the fame across the world."

Part - B (50 Marks)

1 x 15 = 15 Marks

LONG ESSAYS

12. Explain "शौचाशौच विज्ञानीयम्" as explained in वैद्यकीय सुभाषित साहित्य.

SHORT ESSAYS

5 x 5 = 25 Marks

13. Explain with moral लोभाविष्ट चक्रधर कथा.
14. Explain with moral क्षपणक कथा.
15. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of "गृहीतगर्भानामार्तववहानां स्रोतसां वर्त्मन्यवरुध्यन्ते गर्भेण, तस्माद्गृहीतगर्भानां आर्तवं न दृष्यते; ततस्तदधः प्रतिहतमुर्ध्वमागतं अपरंचोपचीयमानमपरेत्यभिधीयते ।
16. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of सिराणां तु मृदुः पाकः स्नायूनां च ततः खरः। आशय्याभ्यासयोगेन करोत्याशय सम्भवम् ॥
17. Write पदविभाग, अर्थान्वय, भावानुवाद and grammatical points of दिवारत्रौ च ये नित्यं स्वप्नजागरणोचिताः । न तेषां स्वपतां दोषो जागृतां वाऽपि जायते ॥

5 x 2 = 10 Marks

SHORT ANSWERS

18. पित्त प्रकृति लक्षण.
19. चत्वारि दानानि.
20. चिकित्सा नास्ति निष्फला
21. अजीर्णं भेषजं वारि.
22. सप्तकलाः.

*****

PRINCIPAL
S.B.S.S. Krishna Ayurvedic Medical
College & Hospital, SANKESHWAR

